

Što bih ja kad može AI?

Pojava umjetne inteligencije u nastavi može se, iako ne savršeno, uporediti s pojavom kalkulatora.

Postavlja se pitanje: zašto smo uopšte učili sabirati, oduzimati, množiti i dijeliti kada je sve to mogao obaviti mali uređaj na baterije? Međutim, suština učenja nikada nije bila samo u praktičnom pitanju “za šta nam to treba?”. Suština je u procesu kroz koji moramo proći kako bismo stigli do ključnog cilja – znanja. Znanje ne čine samo činjenice koje možemo ponoviti; ono obuhvata i misaoni proces kojim te činjenice povezujemo u cjelinu.

Umjetna inteligencija danas značajno olakšava one zadatke koje možda ne volimo, ali su dio našeg svakodnevnog rada. Upravo zato treba razumjeti da njen dolazak u nastavu ne umanjuje vrijednost učenja, nego otvara prostor da se usmjerimo na dublje razmišljanje, stvaralaštvo i razumijevanje.

Ali, kao i sve novo što nam dolazi, umjetna inteligencija je beskorisna ako je ne naučimo koristiti na pravi način. Možemo je upotrijebiti za obradu velike baze podataka iz koje trebamo izdvojiti konkretne informacije ili kao izuzetno snažan pretraživač kada tražimo tačan podatak. Ipak, pri svemu tome potrebno je biti oprezan: “umjetna inteligencija je people pleaser – čak i kada ne zna odgovor, ponudit će ono što smatra tačnim”. Ako je ne naučimo koristiti pravilno, to je kao da u garaži imamo Ferrari, a vozimo se u Golfu 2.

S druge strane, učenici već uveliko koriste umjetnu inteligenciju da umjesto njih uradi zadaću, napiše pismeni rad ili ispiše sadržaj lektire. I pritom je koriste pogrešno. Bez uputa, objašnjenja i upozorenja na moguće rizike, učenici lutaju i misle da uz pomoć ChatGPT-a postižu dobre rezultate, dok zapravo varaju sistem i uče kako se bez razmišljanja, zaključivanja i truda može “postići sve”.

Postavlja se pitanje: koji je onda najbolji put?

Prije svega, nastavnici bi o umjetnoj inteligenciji i njenoj upotrebi morali znati mnogo više od učenika kako bi razumjeli njen koncept i načine primjene u svakodnevnom radu. Za to je potrebno ozbiljno istraživanje, stručna usavršavanja, obuke i seminari. Kada steknu pravo znanje, nastavnici mogu kroz različite aktivnosti usmjeravati učenike da umjetnu inteligenciju koriste kao alat koji im olakšava tehnički, dosadni dio posla, dok misaoni i kritički dio ostaje njihov – jer upravo se tu gradi stvarno znanje.

Za kraj, ne treba ni voditi raspravu o tome trebaju li učenici koristiti umjetnu inteligenciju – to je neminovno. Boriti se protiv razvoja tehnologije isto je što i boriti se protiv vjetrenjača. Zato je važno stalno sticati nova znanja kako bismo mudro koristili sve prednosti njenog napretka, a istovremeno sačuvali ono što nas čini ljudima: kritičko mišljenje, razumijevanje i svjesno donošenje odluka.

U svrhu unapređenja znanja o umjetnoj inteligenciji i mogućnostima primjene različitih AI alata, pokrenula sam eTwinning projekat u kojem učestvuje oko trideset škola iz BiH, Hrvatske, Srbije, Crne Gore i Sjeverne Makedonije. Kroz ovaj projekat učili smo osnove umjetne inteligencije, zajednički radili na podizanju svijesti o opasnostima na internetu, dezinformacijama i drugim rizicima digitalnog okruženja. Učenici su kroz različite aktivnosti imali priliku upoznati se s upotrebom AI alata, ali i usvojiti ključnu poruku: umjetna inteligencija ne treba raditi umjesto nas, nego biti alat koji nam pomaže, olakšava rad i ostavlja prostor za naše vlastito razmišljanje i kreativnost.

Javne stranice ovog projekta možete pogledati na linku: [AI-htektura](#)

Tags

Aktivnosti sa učenicima

Collections

Projekt

AI u nastavi

Objava